

مجموعه آثار آیت الله العظمی

ادبی و سیاسی رساله‌ها اسبوعیه در

۳۱ نجی سنه

جلد: ۱۴ - جزو: ۱۴۴ پنجمین ۱۵ جادی الاولی ۱۳۳۰

قره کوی کوپریسی

هیچ برشته مالک اولیانه هرشی اعلا گورینور

خلقمیز . خصوصاً غزیه جیلرمن او قدر مائل نحو لاندیر که بر آنده کیچینی
کوندوزه تحویلدن اصلاً چکنمزلر . جمعه ایرتسی کوننه قدر انواع استقادات ایله
معاینی تعداد ایتدکلری قره کوی کوپریسنه تبدیل شکل ایتدیره رک هر درلو معاییدن
معرا بر نادره دلارا مزیتی بخش ایلدیلرده استانبولک مدار مباحاتی اولان مبانئ
مدنییه سی عدادینه ادخال ایتدیلر . (مبار کباد . برکافه عباد) .

ذاتاً حالت روحیه مزندن ده بشقه نه بکنه بیلیردی ؟ دونه قدر (هیچ) دن
عبارت اولان بر شخصه بوگون بر مقام توجیه ایدلسه او آنه قدر آدینی ایشتماش
اولانلرک جمله سی استحقاقه برر شاهد عادل کسیلور ، و اق آدم ایرتسی کونی
ینه بشقه بر مقامه تعیین اولنسه . آکا اولان لیاقتی اولکنه اولان استحقاقدن بالاتر
عد اولور . شرق بویله در . بزم مکتبیز ، تحصیلز ، شهادتنامه مز ، (توجیه)
ایله برابر دست کفایتمه صونیلیر .

ایشته کوپریمزده بویه اولدی . غزته نك بری شویله وصف ایدیوردی :

« کوپریده هنوز بعض نواقص وارسهده ، بونلر ، تفریساتك اكمال اولنمه مامش بولمسی کبی تفرعات قیلندن اولدینی ایچسون (. . .) جلوس هایون یوم مسعودنده رسم کشادینك اجراسنه مانع اوله مامش و بوشرفلی کونده استانبوله جدآ زینت بخش اولان یگی کوپریدن کچمک میسر اولمشدر . »

ینه بوغزته خاتمه تحساستنه شوسوزلرله ترجهان اولیوردی :

« اطرافك ییراقلرله تزیین ایدلمش لطیف منظره سی ، چهره لرده ابتسام

ایدن سرور وجدانی ، بورایه برجنت حیاتی بخش ایدیوردی . »

عجبا بولکله نك جیمیی مکسور اوقوسه ق نصل اولور ! محتملدرکه حقیقت .

تحساست ، اوقالده تجلی ایلسون .

دیگر برغزته ده ایجه معلومات فروشلق ایتمش و کویا الده ایتدیکی بر (وثیقه)

ایله توثیق مدعا ایلمشدر . ازجمله دیورکه :

« یگی کوپرینك رسم کشادینی اعلان ایلدیکمز صرمده بونك جدی حقنده

الد ایتدیکمز بروثیقه تاریخیه یی بوسیله ایله انظار قارینه وضعی مناسب کوردك (؟)

(سابق کوپری) : خاقان سابقك اوائل سلطنتنده یابیش اولوب اونك سلفی اولان

اخشاب کوپری ایسه والد ماجد حضرت پادشاهی جنتمکان سلطان عبدالمجید خان

حضرتلرینك عهد هایونلرنده وجود پذیر اولمش و شناسی مرحوم ایله اشقودرملی

حسن حق پاشا (؟) طرفندن بو اخشاب کوپری ایچون مصرع آتی مشترکاً (!)

تنظیم قلمشدر . »

نه کوزل وثیقه ، نه احتیاجه صالح سند مدعا !

فقرات مشهوره دندرکه

غافلردن بری بر آدمه : « قنی ولیدر اوکه قزینی یمن چوللرنده قاپلان

یارملمشدر ؟ » دیه سؤال ایدنجه : — برادر ! الله جزاکی ویرسون بو سؤالك

ترسفی تصحیح ایدیم ؟ اؤذات ولی دکل نبی ایدی ، قزی دکل اوغلی ایدی ، قاپلان

دکل قورد ایدی ، وقمه یمن چوللرنده دکل ، کنعان ایللرنده کذران ایلدی . » دیمشدر .

اولاً . صد دك خارجنده اولقله برابر شوقولى تصحيح ايدلم : (سابق کوپرى)
دينه من . چونكه سكون سين ايله (سبق) برکيمسەينى صاوشوب ايلروسنه
بکيمك در . فتهتيله (سبق) و غره وزنده (سبقه) ياريش وقوشى ايدنلرك
و بحث طويشاندلرك ميانه قويدقلى (اوكل) دينور . (سابقه) تقدم
معناسندهر، كه فارسيدە (پيشينى) و تركده (اوكلهك) تعبير اولنور .

(سابق) سبق ايديجى ، كچيجى ، ايلرو كچيجى ديمكدر ؛ زمان سابق ، عصر
سابق ، صدر سابق ، سنه سابقه ، ازمنه سابقه دينور . بناء عليه بونكله وقت
و حين گي برامرسيال اولان زمان ايله كيفيات معنويه و وقايع و حادثات و خصوصاً
ذوى العقول توصيف اولنور . جمادات وامکنهيه وصف اوله ماز . جسر سابق ،
بلده سابقه دينه من . بردور قرى و يا شمسي شامل اولان (شهر) توصيف
اولنور ؛ چونكه بوده امور سياله دندر .

ثانياً (سابق کوپرى) خاقان سابقك اوائل سلطنتنده يانلامشدر . سلطان
عبدالعزيزك اواخر سلطنتنده ياديرلمش و يرينه وضعى عبدالمجيد زماننده واقع
اولمشدر . حتى بريچق سنه كور كچي قبوسنده طور دقدن صگره يرينه قونمشدر .
كوپرى بى انشايه وساطت ايدنده ايمراطور بجه اوژنى در .

ثالثاً « اونك سلفى اولان اخشاب کوپرى ايسه والد ماجد حضرت پادشاهى
عهد هايونلرنده وجود پذير اولمش » کوپرى دكلدر . شمعى قالديري لان تيمور
كوپريدن اولكى اخشاب کوپرى بى بحريه ناظرى ايكن آتش محمد پاشا مرحوم
۱۲۷۹ زده ياديرمشدر . حتى اق کوپرى زمانه كوره بدايع هندسيه دن معدود
ايدى . (مودلى) سلطان احمد ميدانندهكى (سركى عثمانى) ده شهر اولمشدى، كه
اليوم ترسانه موزه سنده موجود بولمش اولسى ملحوظدر .

رابعاً شناسينك تاريخ سويلديكى کوپرى، كه ۱۲۶۱ دن ۱۲۷۹ زه قدر (تعبير
جائز ايسه) يادار اولمشدر . سلطان عبدالمجيد زماننده يانلامشدر . حتى قره کوی
جهتنده لطيف برده طاقى حاوى ايدى، كه نشيده تاريخيه خط تعليق ايله آنك
بالاسنده محكوك بولمشدر .

۴ کوپری ایسه شمیدی برنده دکلدی . الیوم (عمرعابد خانی) دینلان (خلیل پاشا خانی) نه متوجه ایلدی .

خامساً بزم بیلدیکمزه قالبرسه برمصراع تاریخی مشترکاً انشاد اولنه من ، بلکه تاریخ دو شمش برمصراعی آخر برشاعر دخی سوبله مش بولنورسه آکا اصطلاح مورخینده (توارد) تعبیر اولنور . چونکه شو :

« یایدی خان عبدالمجیدیم هم جسر جدید »

مصراعنك، که یدی کلهبی شاملدر ، اوج بحق کلهسنی شناسی ، دیگر نصفنی حسن پاشا سوبله مامشدر .

سادساً بومصراع ، طقوز بیتدن و ۱۰ تاریخدن عبارت اولان نشیده نك صولك مصراعیدر، که ابیات مذکوره عیناً سوبله در :

« داور دریا عطا سلطان اسکندر سیر ۱۲۶۱

پادشاه روز کار و سایه رب مجید

ایلر اجرا عالمه ماء زلال عاطفت ۱۲۶۱

رشحه احسانه بحر محیط اولماز ندید

عهد بر عدلنده جاری سوبسو آب سرور ۱۲۶۱

ذوق و مجتله کچر ایامی عین روز عید

فیض عدلی جمله ملکی احاطه ایلدی ۱۲۶۱

آب و تاب شوکتی اولدی مزید اندر مزید

طرز والا (کبری) انشا قیلدی روی لجهیه ۱۲۶۱

یعنی احداث ایلدی ترسانه یه باب الحدید

اقل شه دریا دل و قلزم نوالک عمرینی ۱۲۶۱

نوح مانند ایلیمه افزون مولای وحید

جسر دجلو یابدی بحره بادشاه یم شیم ۱۲۶۱
مصرعی تاریخن اشراب ایتدی بروفق امید

آقادی کلکمدن شناسی سیما دو مصرعم ۱۲۶۱
هشت تاریخ ایچره شایان اولسه چون بیت القصید

جسر عالی یابدی شه عبدالمجید جم حشم ۱۲۶۱
یابدی خان عبدالمجید یم هم جسر جدید ۱۲۶۱

شناسی ، بالذات طبع ایتمش اولدینی کندی دیوانده بو تاریخک بالاسنه
شو عبارینی تمیل ایلشدر :

تام تاریخ

{ یکنی کوپری ایچوندر، که قره کوی قبوسنک بالاسنه حک اولمشیدی. }

ایباتک صوکنده شو جملهینی قید ایتشدر :

{ بو تاریخده همزملر حسابیه داخل دگلدر . }

بونندن ده ظاهر اولمقده در ، که شناسی بو ایبات تاریخیه نك ناظم منفردیدر .
انشادنده کیسه ایله مشارکت ایتامشدر . ایتمش اولسه ایدی البته آکا دایر بر اشرات
بولنوردی . چونکه شناسی هیچ بر وقت تصلف واتحال ایله معیوب اولماشدر .
بوغزیه نك افاده سنه نظراً غلطیه شمیدی به قدر بر اخشاب کوپری ایله ایکی
تیور کوپری ربط ایدلمش اولیور . بز ایسه یوقاریده گوردیکی اوزره ایکیسی
اخشاب ایکیسی تیور اوله رق درت کوپری قید ایلدک . حال بوکه غلطیه ایله استانبول
آره سنه الك اول کوپری قوران سلطان محمود نانیدر، که ۱۲۵۲ سنه هجریه سنده
انشا ایتدیرمشدر . حتی ما کف پاشا مرحومک هفوات برتو پاشایی انتقادی
صره سنده تبصره ده شو سوزلری گوریلور :

(.) از جمله استانبول و کمرلرینک تجدیدیچون سویلیدیکی تاربخده: « یابلدی بوکمر (سیرته) سَد آهین اولدی . » دیو ذوی العقولده مستعمل اولان (سیرت) لفظنی جماداتده استعمل ایلسی و (جسر جدید) هایونده : « عالم بدیهی سویلیدی هذا صراط مستقیم » دیه (بدیهه) و (بالدهه) لفظلریله (بدیهی) لفظنک کیفیت استعمالی نیلامسی)

شو (جسر جدید) تعیری دخی ناطق اولدینی اوزره قره کویه ایلک کوپری نی سلطان محمود یامشدر . چونکه برشینک اسکسی اولمجه (یگی) قیدینه لزوم یوقدر . اسکی کوپری ایسه عزب قبوسی کوپریسیدر، که نام قدیمی (خیراتییه) در . زیرا اوائل احداثدن ۱۲۸۲ تاریخنه قدر جسر مذکور دن باد هوا کچیلیر ایدی . ایشته خصوصات تاریخییه تعلق ایدن اقوال بو بولده سندت معتبره ایله توثیق اولنق لازم گلیر . و آلا وثیقه دکل (وثیقه) حکمنده قالیر .

§

عجله ایشه شیطان قاریشیر . دبرلر . مثلاً غزته دیور، که : « کوپرینک ربط ایدیلهمیان قسمی اولکی کجه ، (یعنی جمعه ایرتسی کجهسی) تا بصباح چالیشیق صورتیله اکمال ایدلمشدر . هنوز اکمال ایدیلهمیان بعض نواقصی ده پیسدر پی یاییله جقدر . »

بزه قالیرسه عریض و عمیق اوج گونده لازمی وجهله گوریله جک بر ایشی بر کجه نلک بر قاق ساعتی ظرفنده ایقابه چالشمق ، و صکره ده (اکمال) کلمه سیله جداً کالنه حکم ایتک کندی کندیمیزی آلداتمقدر . کوپرینک ابعادنده ۲۵ سانتیمتره قدر بر نقصان ظهور ایتمشدر . بونی صکره دن کوپرییه علاوه صورتیله اتمامه امکان یوقدر . فقط ایکی باشده کی ریختلردن برینه و یا مناصفه هر ایکسینه تقسیم ایله جبرمافاة قابلدر . بوده بر کجه نلک بر قاق ساعتده اولماز . اولور اما طوضری اولماز . چونکه عجله ایله یاییلان شیئه شیطان ، یعنی فساد قاریشیر .

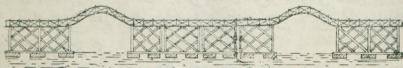
بو کوپری دخی دور سابقک بزه ترک ایتدیکی هدایای سقیمه دندر . واقعا بونی ، ۲۴۰ بیك لیرا ویروبده قبول ایتمکدن ایسه ۴۰ بیك لیرا تضمینات ایله

رد ایتک اولی ایدی. چونکه دویچه بانک بو کوپری مسئله سنده کی حساباتی، همان
همان بارون هیرشک روم ایلی تیمور یولی حسابانه مشاهددر. برفرق وار ایسه
برنده میدونلره لیرالر، دیگرنده مارقلر و یا غر و شلر هدر اولمشدر.

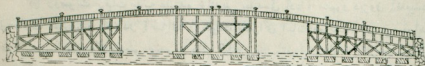
قالدیریلان تیمور کوپری اوتوز بو قدر سنه دوام ایدمیشیدی. فقط آنک
حال معلومیه، دوام لفظی یگدیگرینه اوقدر یابانجیدر، که بگا قالیرسه اوقله بی
بومقامده استعمال عین وبالدر. دیمک ایسترم، که شیمدیکی کوپری دخی آنجق اون بش
سنه محافظه حیات ایدمیه جکدر. اوقده آرمده مهم مهم تعمیرات ایضا ایدمک
شرطیه در. شو حالده هر اون بش و نهایت یگر می سنه ده بر کره بو وجهله درت
بش میلیون مارق، تعبیردیگرله ۲۵۰ بیگ ایرا ایچنه اوینایوب کبدجک دیمک اولور.
بوگون استانبول خلقندن بر اکثریت، که بو کی وسائط مدنییه نك ممالک
غریبه ده کی انتظام و کالندن بی خبردر؛ ملکتمز گوزل بر کوپری به نائل اولدی دیه
یازق، که غافلانه اظهار مسرت ایتکده در.

ابوالخدا

۱۲۶۱ دن ۱۲۷۹ زه قدر اولان کوپری ایله ۱۲۷۹ زدن ۱۲۹۱ ده قدر دوام ایدن آتش محمد پاشا
کوپری سنک رسملری آکی تمثیل ایلدک.

۱۲۶۱ ده کی کوپری

۱۲۷۹ ده آتش محمد پاشا مرحومک یاپدیگی کوپری درکه ۱۲۹۵ سنه سینه قدر دوام ایتشیدی.